

metnog ugovora o osiguranju drugotuženik "uglavnom" želio pokriti svoju odgovornost u vezi s radovima oko ukrcaja i iskrcaja tereta, i da nije imao u vidu osiguranje odgovornosti iz djelatnosti skladišta, jer je smatrao da su uskladištenu robu i onako osigurali interesirani vlasnici.

Baš parnica, kao što je nazočna, ukazuje na neosnovanost takvog zaključivanja. U nazočnom slučaju roba je bila kod tužitelja osigurana za vrijeme pomorskog prijevoza sve do njezinog izručenja primaocu. Tužitelj je na temelju odnosno police osiguranja isplatio štetu organu upravljanja robe, ali je od njega primio cesiju, i na osnovi te cesije ustao je regresnom tužbom i protiv prvotuženika i drugotuženika. Činjenica da je robu osigurao organ upravljanja, ne koristi, dakle, ništa drugotuženiku, jer on odgovara za nestanak uskladištene robe, i jer je baš tužitelj taj koji u takvim slučajevima protiv njega ustaje regresnim tužbama. Zbog toga je opravdan interes drugotuženika da se i protiv takvih šteta osigura, i zbog toga je neosnovano rezoniranje tužitelja da drugotuženik ne bi imao interesa zaključiti osiguranje od štete, koja nastaje nestankom uskladištenih stvari, i da zbog toga takvo osiguranje nije razumno zaključiti.

M.S.

KASACIONI SUD ITALIJE

Presuda od 24.IV 1961.

Stappaerts c/a Pratolongo i Soc.
Meridionale Trasporti Luciano Franzosini

Osiguranje pretpostavljenog rizika - Osiguratelj odgovara samo za onu štetu koja je nastala od časa od kada je preuzeo rizik - Potvrda o osiguranju može u prometu cirkulirati nezavisno od police osiguranja, ali se sadržaj prava određuje prema sadržaju police

Roba je bila transportirana iz Turske u Anwers. Na putu je zaustavljena u Napulju, gdje je bila zadržana godinu dana. Osiguratelj je osigurao robu za dio puta Napulj-Anwers. Prije potpisa police osiguranja roba je bila pregledana, i osiguratelj je izdao potvrdu o osiguranju u kojoj je bilo navedeno da je roba u dobrom stanju. Potvrda je glasila na donosioca. Na odredjištu je ustanovljeno da je teret pokvaren. Utvrđeno je da je kvar nastao za vrijeme ležanja robe u Napulju. Osiguratelj se nije smatrao obvezanim naknaditi štetu, pa je bio tužen. Kao tužitelj pojavio se zakoniti imalac potvrde o osiguranju.

Spor je došao pred kasacioni sud.

Stajalište tužitelja uglavnom je slijedeće:

Stranke su sklopile ugovor o osiguranju kad se roba nalazila već na putu, pa nisu ni znale da li je nastupio osigurani slučaj prije sklapanja ugovora. Ovakovo sklapanje ugovora u pravu osiguranja dopustivo je. Prema tome osiguratelj je dužan nadoknaditi štetu i pod uvjetom da se utvrdi da je roba u vrijeme sklapanja ugovora bila već oštećena. Osim toga osiguratelj je izdao potvrdu o dobrom stanju robe, koja je glasila na donosioca. Iz toga proizlazi, kaže tužitelj, da zakoniti imalac te potvrde ostvaruje samostalno pravo prema osiguratelju, i to u opsegu kako to proizlazi iz podataka navedenih u ispravi. Budući da je u ispravi navedeno da je roba u zdravom stanju, osiguratelj se ne može pozivati na okolnost da je roba već bila oštećena.

Kasacioni sud, potvrđujući presudu nižeg suda, nije usvojio tužiteljeva stajališta. Bitni razlozi suda su slijedeći:

Točno je da stranke mogu sklapati ugovor o osiguranju i kada im nije poznato da li je roba u vrijeme zaključenja ugovora već oštećena. Taj je ugovor pravovaljan. Međutim za njegovu pravovaljanost potrebno je da je šteta nastupila u vrijeme koji su stranke namjeravale pokriti policom osiguranja. U konkretnom slučaju stranke su zaključile ugovor o osiguranju za prijevoz iz Napulja do Anwersa, i štete nastale samo na tom putu pokrivena su osiguranjem, pa i pod pretpostavkom da su nastale i prije zaključenja ugovora. Kad je ustanovljeno da je kvar na robi nastao za vrijeme njenog ležanja u Napulju, dakle prije momenta na koji se obvezao osiguratelj da će snositi rizik, ugovor o osiguranju za tu štetu ne dolazi u obzir.

Točno je, tvrdi sud, da osigurateljeva potvrda predstavlja samostalni cirkulacioni dokumenat, i da je njena cirkulacija nezavisna od police osiguranja. Međutim ta samostalnost prometne cirkulacije ne čini dokumenat, po svom sadržaju, potpuno neovisnim od police osiguranja. U odnosima između zakonitog imaooca potvrde i osiguratelja treba uzimati u obzir i sve one prigovore koje bi osiguratelj imao pravo postaviti bilo iz sadržaja police, bilo iz pravne prirode osigurateljnog posla. U konkretnom slučaju niži sud je ustanovio da su stranke prilikom pregleda robe, na osnovi koje je osiguratelj izdao odnosnu potvrdu, imale u vidu samo vanjsko stanje ambalaže, i da nisu ulazile u ispitivanje stanja robe u samoj ambalaži. U postupku je utvrđeno da je ambalaža bila dobra ali roba pokvarena, a kvar robe nije izvana bio vidljiv. Na osnovi toga, zaključuje sud, osiguratelj ima pravo imaoocu police isticati prigovor da roba nije bila pregledana. Dosljedno tome isti prigovor ima pravo postaviti i zakonitom imaoocu potvrde osiguranja.

/Dir.Mar. 1962, str.25-31/

B.J.